

Samen sterk en sociaal

*toekomstprogramma PvdA Horst aan de Maas, deel 1
januari 2014*

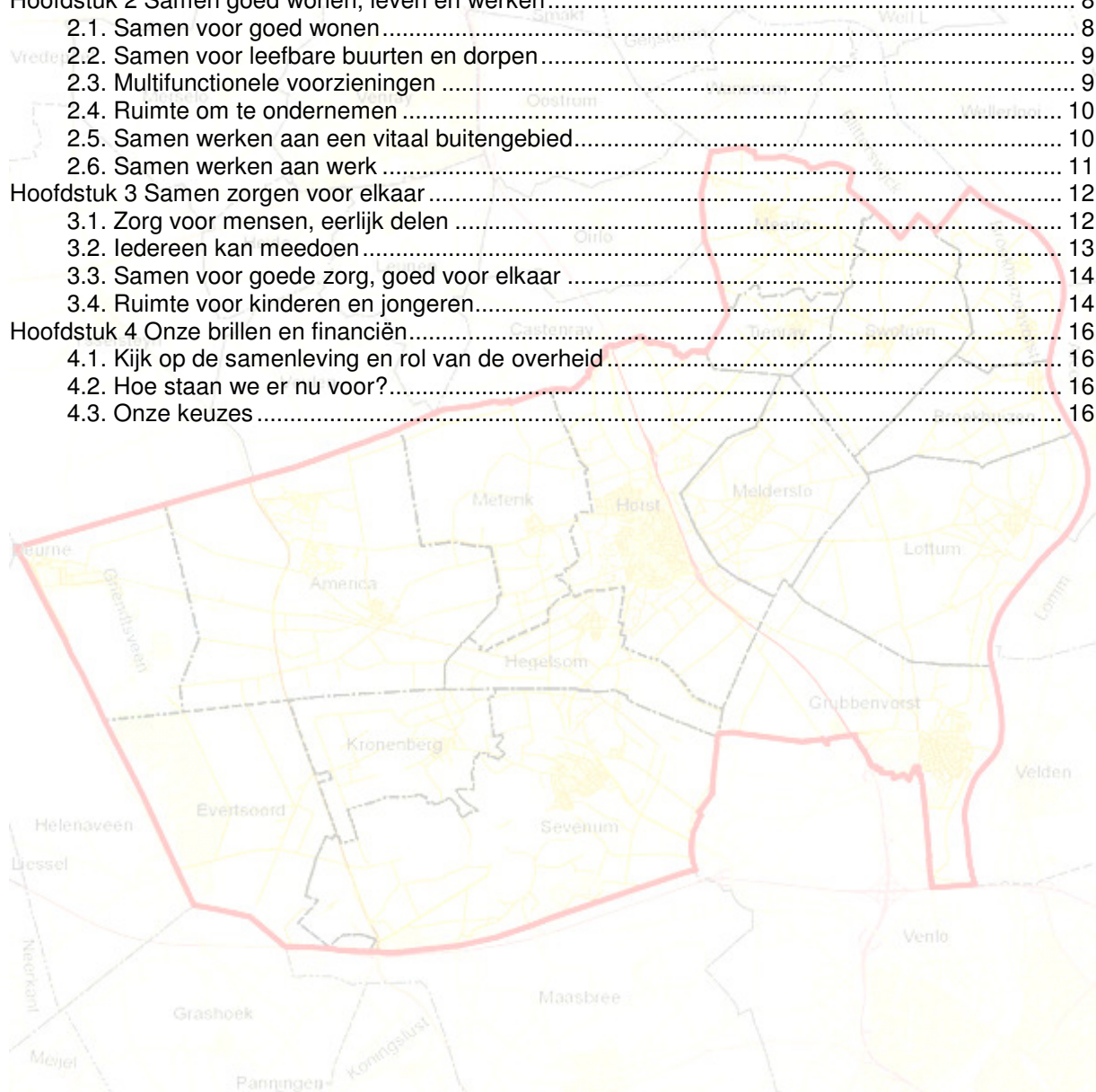
Vastgesteld op 18 januari 2014.

PARTIJ VAN DE ARBEID

Inhoudsopgave deel 1¹

Inleiding	3
1.1. Samen de gemeente besturen	4
1.2. Samen zorgen voor veiligheid in Horst aan de Maas	4
1.3. Samen voor onderwijs: geen kind van school zonder diploma	5
1.4. Burgers met pit in elke kern	5
1.5. Inspiratie door kunst en cultuur	6
1.6. Horst aan de Maas, geen eiland in de wereld	7
Hoofdstuk 2 Samen goed wonen, leven en werken	8
2.1. Samen voor goed wonen	8
2.2. Samen voor leefbare buurten en dorpen	9
2.3. Multifunctionele voorzieningen	9
2.4. Ruimte om te ondernemen	10
2.5. Samen werken aan een vitaal buitengebied	10
2.6. Samen werken aan werk	11
Hoofdstuk 3 Samen zorgen voor elkaar	12
3.1. Zorg voor mensen, eerlijk delen	12
3.2. Iedereen kan meedoen	13
3.3. Samen voor goede zorg, goed voor elkaar	14
3.4. Ruimte voor kinderen en jongeren	14
Hoofdstuk 4 Onze brillen en financiën	16
4.1. Kijk op de samenleving en rol van de overheid	16
4.2. Hoe staan we er nu voor?	16
4.3. Onze keuzes	16

¹ Dit toekomstprogramma bestaat uit twee delen. In deel 2 wordt ingegaan op de bijzondere ambities per dorp.

Inleiding

Op woensdag 19 maart 2014 zijn er verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad. In dit toekomstprogramma zet de PvdA Horst aan de Maas de politieke koers voor de komende jaren uit. Samen verder bouwen aan Horst aan de Maas!

De PvdA is een sociaal democratische partij. Vanouds nemen wij een aantal waarden als uitgangspunt voor ons politiek handelen: bestaanszekerheid, werk, emancipatie, ontplooiing en binding. De titel van ons programma is dan ook niet voor niets "Samen sterk en sociaal".

Wij zijn trots op onze zestien dorpen die samen de krachtige gemeente Horst aan de Maas vormen. Ruim 16 maanden geleden startte onze tour langs de dorpen. Iedere maand een dorp bezoeken om te proeven van het dorp en te luisteren naar wat er leeft. Rode draad is de tevredenheid van onze inwoners: mensen zijn doorgaans tevreden over hun buurt, hun dorp en hun gemeente. Dat moeten we samen vast zien te houden! Ook de tour langs de dorpen was voor ons een bron van informatie en inspiratie voor dit programma. Een programma van en voor 16 unieke dorpen die samen de prachtige gemeente Horst aan de Maas vormen.

De PvdA onderscheidt zich met duidelijk diepere politiek. Wij zetten ons in voor een gemeente die er is voor de burgers. Het sociaal domein staat aan de vooravond van grote veranderingen. De komende jaren krijgt onze gemeente er nieuwe taken bij en zullen bestaande taken op het gebied van zorg, sociale zekerheid, werk en welzijn ingrijpend veranderen. Veranderingen waar iedere burger mee te maken krijgt. Die veranderingen plaatsen ons voor grote uitdagingen: samen meer doen met minder geld. Voor ons staat bij deze nieuwe taken en hervormingen voorop dat we werken aan persoonlijke zorg en dat we niemand in de kou laten staan.

Maatschappelijke vraagstukken zijn niet eendimensionaal. Wij maken zorgvuldige afwegingen en vragen burgers vanaf het begin mee te spreken. We staan vervolgens voor onze keuzes. Burgers van onze gemeente zijn niet eendimensionaal. Wij zijn geïnteresseerd in hun verhaal, hun wensen voor een goede leefomgeving. Oplossingen kunnen per individu, per groep en per wijk of dorp anders zijn. We leveren maatwerk.

Samen sterk en sociaal, dat betekent voor ons:

- Zorg wordt persoonlijk en minder ingewikkeld.
- We maken werk van werk, iedereen heeft een talent.
- Kracht van burgers en dorpen krijgt de ruimte.
- Iedereen doet mee, de gemeente ondersteunt waar nodig.
- We zijn trots en zuinig op ons groene buitengebied.
- We zorgen voor voldoende, betaalbare woningen.

Bestuur en kandidaten PvdA Horst aan de Maas,

1. Birgit op de Laak	11. Ruud Baltussen
2. Roy Bouten	12. Jan van Dijk
3. Richard van der Weegen	13. Ton Hendriks
4. Jan Wijnen	14. Toon van Rens
5. Michiel Janssen	15. Dennis Willemsen
6. Truus Knoops-Kersten	16. Gé Bexkens
7. Jos Weijs	17. Maria Zanders
8. Jolanda Ceelen	18. Gijs de Swart
9. Wietje Selen-Van Outhousden	19. Marlies Schreurs
10. Eric Seuren	20. Piet Kurvers

Hoofdstuk 1. Samen leven in Horst aan de Maas

De Partij van de Arbeid gelooft in de kracht, verantwoordelijkheid en de creativiteit van de mensen in onze gemeente. Het is voor de gemeente de uitdaging om die burgerkracht ruimte te geven en te ondersteunen. Samenwerken en meedoen zijn belangrijke waarden in onze visie op samenleven in een gemeente van 16 unieke dorpen.

1.1. Samen de gemeente besturen

In het bestuur en de politiek gaat het om de inhoud, maar vooral ook om de omgang met burgers. De inwoners van Horst aan de Maas moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gemeente goed wordt bestuurd. Daarvoor is betrokkenheid en invloed van burgers nodig. Bij nieuwe plannen en initiatieven vanuit de gemeente wordt er zorgvuldig met belangen van burgers omgegaan en worden zij in een vroeg stadium betrokken bij keuzes en beslissingen. Dit kan informeel, raadgevend of interactief zijn. Van te voren is voor burgers duidelijk welke rol van hen gevraagd wordt door helder te communiceren en reële verwachtingen te wekken.

Beginspraak is een term die de PvdA in Horst aan de Maas heeft geïntroduceerd. “Vanaf het begin meespreken”, doen we als PvdA om ons te laten voeden door medeburgers en ervaringsdeskundigen. We vinden het ook van belang om levendig maatschappelijk debat te hebben en iedere betrokkene de kans te geven zijn of haar mening te geven.

Hierdoor kan de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak beter uitvoeren. Burgers in onze gemeente voelen zich gestimuleerd en uitgedaagd om mee te doen en hun rol als inwoner van hun straat, buurt of dorp waar te maken. Straatspeeldagen, buurtfeesten en feestelijke dorpsstradities vergroten de levendigheid en veiligheid in onze dorpen. De gemeente kan en wil niet alles regelen en je buurt of dorp dat ben je samen. Wij zien veel enthousiasme van mensen voor het oppakken van initiatieven in buurt en dorp, op zoek naar nieuwe verbanden en sociale samenhang. Als een bewuste keuze en omdat het gewoon heel leuk is samen iets te realiseren.

Voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente communiceert open en eerlijk met haar burgers.
2. Gemeenteraad en college zijn bereikbaar en toegankelijk voor burgers.
3. De gemeente houdt zich aan termijnen en afspraken en is duidelijk over de inspraakmogelijkheden.
4. De gemeente communiceert in heldere taal.
5. De gemeente legt verantwoording af aan haar burgers door hen goed te informeren over de resultaten van participatie en inspraak.
6. De kwaliteit van dienstverlening en van de procedures van participatie en inspraak voor burgers wordt kritisch gevolgd, regelmatig beoordeeld en waar nodig verbeterd.
7. College brengt jaarlijks een bezoek aan elk dorp.
8. De gemeenteraad organiseert een jaarlijks contactmoment met de dorpsraden.
9. De gemeente investeert in streekomroep en digitale informatie, als zeer toegankelijk middel van communicatie en informatie.
10. De gemeente is koploper in digitale dienstverlening.

1.2. Samen zorgen voor veiligheid in Horst aan de Maas

In Horst aan de Maas moeten kinderen veilig buiten kunnen spelen en niemand 's avonds binnen hoeven te blijven uit angst voor overlast of criminaliteit. Je veilig voelen in je eigen leefomgeving is een basisbehoefte. En hoewel een risicovrije samenleving niet bestaat kan de gemeente samen met haar inwoners wel veel doen om te zorgen voor veiligheid én een veilig gevoel. Veiligheid begint bij de aanpak van criminaliteit en asociaal gedrag. Veiligheid wordt vergroot door preventie en sociale cohesie.

Voor de komende raadsperiode:

1. Regels zijn regels. Overtreders worden aangepakt. Slachtoffers worden beschermd en geholpen.
2. Wij willen een goede aanpak van woonoverlast door gezamenlijk optreden van partijen, waaronder verhuurder, politie en gemeente.
3. Bijzondere bewoners (bijv. uit de ggz) zijn welkom.

4. De begeleiding van problematische bewoners is gewaarborgd.
5. De wijkagent is zichtbaar aanwezig in dorpen en wijken. Burgers worden ondersteund om lichte problemen zelf aan te pakken, bijvoorbeeld met burenbemiddeling.
6. Te vaak is er bij overlast sprake van alcoholmisbruik, vooral bij jongeren. Alcohol is per 1 januari 2014 voor jongeren onder de achttien jaar verboden. Samen met jongeren (hun keten), ouders, horeca, supermarkten, scholen gaan we door met de preventieve aanpak van "lekker Friz".
7. Bij gebleken overlast en geweld staan wij een strenge aanpak voor met politie en justitie.
8. Veiligheid in de uitgaanscentra moeten we goed regelen samen met (horeca-)ondernemers. Een veilig en gezellig centrum is in het belang van de ondernemer en van de bezoekers, jong en oud. Dag en nacht.
9. Vernielingen in de openbare ruimte worden snel hersteld.
10. De lokale politiepost behouden.

1.3. Samen voor onderwijs: geen kind van school zonder diploma

Goed onderwijs is belangrijk om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Wij willen goed en passend onderwijs voor iedereen. Niet iedereen begint zijn of haar schoolcarrière vanuit eenzelfde startpositie. Sommige leerlingen kunnen minder goed meekomen op school. We zetten alles op alles om er voor te zorgen dat ze hun opleiding afsluiten met een diploma dat hen goede perspectieven geeft op de arbeidsmarkt. Schooluitval moet worden voorkomen. Scholen kunnen ook een belangrijke bijdrage leveren aan leefbare dorpen. Wij zijn voorstander van brede kindcentra waarin optimaal de mogelijkheden worden benut om belangrijke dorpsvoorzieningen onder één dak te brengen. In Horst aan de Maas zijn diverse schooltypes in het primair onderwijs beschikbaar. In elke kern waar nu een basisschool is willen we dat de komende jaren zo houden. Sinds de omvorming van de Weisterbeekschool in Horst tot openbare school is deze vorm van onderwijs in de grootste kernen Horst, Grubbenvorst en Sevenum prominent aanwezig. De positie van het openbaar onderwijs willen we verder versterken. Het Citaverde en Dendroncollege staan goed aangeschreven, bijzondere aandacht heeft de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Voor de komende raadsperiode:

1. We willen dat jongeren het onderwijs verlaten met een diploma. De effectieve aanpak die in onze regio gehanteerd wordt voor terugdringing van schoolverzuim wordt doorgezet.
2. Door goede regionale samenwerking tussen de diverse scholen en schoolbesturen en controle daarop vanuit de overheid wordt "passend onderwijs voor iedereen" gerealiseerd. Hierbij staat het individuele kind centraal.
3. Discriminatie en intimidatie op school worden aangepakt. Elke school heeft zicht op de opvattingen onder leerlingen over afkomst, religie en seksuele geaardheid. De school neemt stelling tegen misstanden door voorlichting te geven en organiseert normerende activiteiten. Wij steunen initiatieven die leerlingen sociaal weerbaarder maken.
4. Kindcentra zoals deze in Horst aan de Maas zijn en worden gerealiseerd bieden naast goed onderwijs ook maximale mogelijkheden voor kwalitatief goede (kinder)opvang, de schoolbibliotheek en signaalfunctie voor de gezinscoach (in het kader van de jeugdzorg). Dit wordt versterkt door actieve samenwerking met verenigingen en de gemeenschapshuizen (cultuur en ontmoeting).
5. Onderwijs, ondernemers en overheid maken werk van verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

1.4. Burgers met pit in elke kern

Dorpsraden bouwen met burgers en verenigingen aan betrokken gemeenschappen en een prettige leefomgeving. Het gaat daarbij om verbetering van de leefbaarheid in de breedste zin van het woord. Zorgvuldig vanuit dorpen opgestelde dorpsontwikkelingsplannen met een visie en plan voor de middellange termijn zijn de basis voor aan te pakken prioriteiten. En voor de investeringen vanuit het eigen dorpsbudget, de prioriteitsgelden. Naast en vanuit de dorpsraden zijn er talrijke voorbeelden van burgerinitiatieven, zoals Hegga Metamorfoza in Hegelsom, dorpsdagvoorzieningen in Kronenberg en Grubbenvorst, Naoberzorg in Meerlo, buurtontwikkeling Norbertus in Horst, patiëntenparticipatie in America, eetpunten (bijv. Tienray en Swolgen), "greenteams".

Een recente telling leverde 120 burgerinitiatieven op! Burgers in onze gemeente zijn creatief, ondernemend, inventief, betrokken en goed in staat verstandige voorstellen te doen. Wij benaderen mensen positief en met vertrouwen. Wie vertrouwen geeft, krijgt vertrouwen. Dat is onze houding.

Voor de komende raadsperiode:

1. Sterke dorpsraden moeten kunnen opbloeien met naast de adviesbevoegdheid, waar daarvoor draagvlak bestaat, beslissingsbevoegdheid over het eigen budget.
2. Wij nemen dorpsraden en burgerinitiatieven serieus. Initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid stimuleren we. Adviezen volgen we op mits financieel haalbaar en ze niet in strijd zijn met het algemeen belang of de rechten van personen en groepen.
3. Actief burgerschap is van wezenlijk belang voor de instandhouding van verenigingen en van de gemeenschapshuizen in de diverse dorpen. Dit vrijwilligerswerk wordt dan ook actief ondersteund en gefaciliteerd.
4. Inwoners van dorpen worden tijdig, actief geïnformeerd over ontwikkelingen die raakvlak hebben met de leefbaarheid van hun directe omgeving en dorp.
5. Er wordt jaarlijks een ontmoetingsplein georganiseerd waar leden van de dorpsraden en andere actieve burgers de mogelijkheid hebben elkaar te ontmoeten en via workshops goede ideeën uit te wisselen. Een en ander naar voorbeeld van de succesvolle 'Dorpendagen' van de Vereniging Kleine Kernen Limburg.

1.5. Inspiratie door kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn een bron van inspiratie en spelen een belangrijke rol bij participatie en emancipatie van burgers. Cultuur draagt bij aan het imago van een gemeente en aan de lokale identiteit. Het is bij uitstek het terrein waarin Horst aan de Maas zich kan onderscheiden van omliggende gemeentes. Een gevarieerd cultureel aanbod is daarvoor van belang. Burgers moet de mogelijkheid worden geboden mee te doen en waar mogelijk worden eigen initiatieven verder gestimuleerd. Initiatieven op het gebied van kunst en cultuur worden geïnitieerd en gesteund. Nieuw te formuleren cultuurbeleid moet basis gaan bieden voor deze steun en richting geven. We zijn voorstander van goed onderhoud van het bestaande en (experimenteer-) ruimte voor verrassing en nieuwe ideeën voor jong en oud.

Voor de komende raadsperiode:

1. De gemeente zet zich er voor in dat in Horst aan de Maas letterlijk ruimte gemaakt wordt voor kunst en cultuur, waarbij meerdere maatschappelijke voorzieningen en ook commerciële activiteiten worden gebundeld. We stimuleren de herontwikkeling van het Gasthoes.
2. Naast de bestaande cultuuruitingen stimuleren we ook nieuwe culturele uitingen, waarbij openbare toegankelijkheid het uitgangspunt is. De gemeente biedt steun aan nieuwe vormen van (jongeren) cultuur.
3. Kunst in de openbare ruimte wordt gestimuleerd. Initiatieven vanuit samenleving en bedrijfsleven worden ondersteund.
4. Bestaande kunst wordt goed onderhouden en onder de aandacht gebracht van burgers en bezoekers.
5. Bij nieuwe (bouw)projecten, centrumplannen, speel- en ontmoetingsplekken wordt nadrukkelijk bekeken hoe kunst een extra dimensie kan geven aan het initiatief. Daar worden middelen voor geraamd.
6. Verenigingen en (open) jeugdwerk worden gestimuleerd en gefaciliteerd om via workshops en ateliers jeugd en jongeren actief in aanraking te brengen met kunst en cultuur. Het aanbod hiervoor wordt bij voorkeur regionaal georganiseerd. De vorming van een cultuurfonds wordt onderzocht.
7. Door de opkomst van internet en e-books staat de Openbare Bibliotheek als publieke voorziening onder druk. Goede bibliotheken vervullen echter een belangrijke culturele rol. Om haar rol te behouden moet de bibliotheek veranderen en versneld de "bibliotheek van de toekomst" ontwikkelen. De actuele bibliotheekvisie is voor ons de basis. Lezen, leesbevordering voor jeugd dichtbij huis op school beschikbaar, gratis bieb voor iedereen tot 18 jaar, goede centrale bibliotheek voor volwassenen, goed ontwikkelde digitale bieb en "bieb aan huis" voor wie dat nodig heeft, tegen een redelijk tarief. Daarnaast bieden we ruimte aan andere initiatieven zoals een uitleenpunt voor ouderen (Kronenberg) of de zwervboekenkast (particulier initiatief). Onze insteek is meer lezen met minder geld.

Van BiblioNu wordt creativiteit en inventiviteit gevraagd om van de centrale vestiging een laagdrempelige ontmoetingsplaats te maken met bijv. cursussen, leescafé, voorstellingen voor scholen en multimedietoepassingen.

8. De gemeente ondersteunt waar mogelijk initiatieven met betrekking tot behoud en ontwikkeling van de diverse dorpsdialecten.
9. De historisch gevormde leefomgeving, het dorpseigene dient bewaard te blijven. Zestien unieke dorpen dragen samen ieder op hun manier bij aan het thuisgevoel van de inwoners en de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente. Panden en straatbeelden die hieraan bijdragen en wellicht (net) niet de status van monument behalen worden gemeentebreed in kaart gebracht, met het doel ze te behouden.

1.6. Samen bouwen aan een duurzame toekomst

Horst aan de Maas is een voorloper met haar gescheiden afvalstelsel, hoge service voor burgers, betaalbaar en milieubewust.

In de raad van 10 september 2013 is het initiatiefvoorstel Duurzaamheid in Horst aan de Maas vastgesteld. We richten ons in het bijzonder op de volgende duurzaamheidsthema's: duurzaam bouwen/wonen, duurzame bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie, duurzaam gezond en duurzaam ondernemen. Er gebeurt in onze gemeente al veel op het gebied van duurzaamheid. De gemeente moet daarbij het goede voorbeeld geven, duurzame ontwikkelingen stimuleren en zeker ook etaleren. We willen dat onze gemeente een duurzame koploper wordt.

We zijn ons er van bewust dat als gevolg van de economische dynamiek in onze regio de druk op het milieu groot is. We schuren tegen de wettelijke grenzen aan. De luchtkwaliteit mag niet verder verslechteren. Milieubelasting, waaronder de luchtkwaliteit, willen we daarom monitoren. Naast het uitvoeren van Milieu Effect Rapportages (MER) voeren we bij grotere ontwikkelingen een gezondheidseffectscreening uit. We stimuleren milieumaatregelen die boven de wet uitstijgen.

De PvdA is zich bewust van een mondiale verantwoordelijkheid. Horst aan de Maas is daarom een actieve millenniumgemeente, die de millenniumdoelstellingen van de VN uitdraagt en lokaal haar steentje bijdraagt. Milieuvraagstukken plaatsen we in een mondiaal perspectief. Oplossingen voor milieuproblemen hier mogen niet leiden tot nieuwe milieuproblemen elders in de wereld.

Voor de komende raadsperiode:

1. Afvalstelsel behouden en waar mogelijk versterken.
2. Voor afvalbakken in de openbare ruimte zoeken we naar een nieuwe balans: wat doet de burger, wat doet de gemeente.
3. Initiatieven om zelf de wijk en het dorp "zwerfafvalvrij" te houden stimuleren we.
4. Invulling geven aan het initiatiefvoorstel Duurzaamheid in Horst aan de Maas.
5. Er is ruimte voor slimme investeringen in duurzaamheid.
6. We zijn trots op duurzaamheidsinitiatieven van bedrijven, burgers en gemeente en laten daarom zien wat er allemaal gebeurt op het gebied van duurzaamheid.
7. Bij grote ruimtelijke ontwikkelingen voeren we een gezondheidseffectscreening uit. Milieu- en gezondheidseffecten worden altijd in samenhang met ontwikkelingen in de (nabije) omgeving beoordeeld.
8. We stimuleren het treffen van bovenwettelijke milieumaatregelen door bedrijven en burgers.
9. Milieuovertredingen kunnen laagdrempelig worden gemeld en de gemeente handhaaft adequaat.
10. De gemeente plaatst duurzaamheid, waaronder een duurzame landbouw, in een mondiaal perspectief.
11. Meetpunt fijnstof behouden in onze gemeente. De gemeten luchtkwaliteit mag niet verder verslechteren. Waar mogelijk wordt de luchtkwaliteit verbeterd.
12. Zolang niet vaststaat dat schaliegas veilig en duurzaam kan worden gewonnen, spreekt Horst aan de Maas zich uit als een "Schaliegasvrije gemeente".
13. De gemeente stimuleert internationale solidariteit en ondersteunt lokale groeperingen die zich hiermee bezighouden.
14. De gemeente biedt goed onderdak en de benodigde (woon)begeleiding aan asielzoekers en statushouders.

Hoofdstuk 2 Samen goed wonen, leven en werken

Horst aan de Maas is een prachtige plattelandsgemeente. Zestien vitale dorpen van Peel tot Maas worden omringd door een uitgestrekt buitengebied dat ruim 90% van het grondgebied van onze gemeente beslaat. Het is dan ook alleen maar zinvol om over leefbaarheid van de dorpen te spreken als er ook een visie is op de vitaliteit van ons buitengebied. In de dorpen wordt gewoond en samen geleefd. Behoud van bloeiende verenigingen is daarbij van groot belang. Een goed voorzieningenniveau is de levensader van onze dorpen en gemeente.

Wij zijn daarbij voorstander van veel ruimte voor maatwerk per kern en een grote stem hierin van de bewoners. Dorpsraden zijn een belangrijke partner.

Ook in Noord-Limburg hebben we te maken met demografische ontwikkelingen. Minder kinderen, meer ouderen. Op termijn worden we ook in onze gemeente geconfronteerd met een krimp van de bevolking. Krimp wordt alleen een groot probleem wanneer we er nu niet op inspelen. Door een vermindering van het aantal inwoners moeten we op tijd actie ondernemen. Leegstand moet voorkomen worden. Dat komt niet alleen tot uitdrukking in het woningbouwprogramma. Demografische ontwikkelingen raken ook onderwijs, voorzieningen, openbare ruimte etc.

2.1. Samen voor goed wonen

Iedereen verdient een goed dak boven zijn of haar hoofd. De woningmarkt en de demografische ontwikkelingen plaatsen ons voor grote uitdagingen. De woningmarkt zit nog steeds op slot met als gevolg dat er te weinig doorstroming is, van een goedkopere koopwoning naar een duurder koopwoning, van een huurwoning naar een koopwoning. Zeker gelet op de krimp die er aan zit te komen is de woningbehoefte van nu een andere dan die van over 15 jaar. Dat vraagt nu om maatwerkoplossingen. In alle kernen bij blijven bouwen volgens traditionele concepten is onverantwoord. Dat leidt tot leegstand en heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid. Wanneer nieuwbouw wel verantwoord is moet dat op de juiste plaatsen en met de juiste kwaliteit gebeuren. Het zijn de laatste kansen om dorpen "af te bouwen". We moeten juist nu inzetten op revitalisering van oudere wijken en transformatie van de woningmarkt.

Voor de komende raadsperiode:

1. Bij te maken keuzes zijn de volgende uitgangspunten leidend: Inbreiding gaat voor uitbreiding, hergebruik bestaande gebouwen gaat voor nieuwbouw en we bouwen naar duurzame behoefte.
2. De gemeente zorgt samen met dorpen en partners voor voldoende betaalbare woningen. Op regionaal niveau maken we afspraken over de hoeveelheid woningen. Op clustering van dorpen voor wat betreft het voorzien in de woningbehoefte rust geen taboe. Voorwaarde is wel dat clustering gedragen wordt door woningzoekenden.
3. Vraag en aanbod woningmarkt in balans brengen en houden. Woningbouwprogramma doorlopend monitoren.
4. Uitvoering geven aan de prestatieafspraken met woningcorporaties.
5. In noodsituaties is een woning beschikbaar.
6. Introduceren van een energielabel voor het verbeteren van de energieprestatienormen van met name oudere huurwoningen.
7. Bij alle projecten zijn de ITS-normen uitgangspunt voor de elementen bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met functiebeperkingen.
8. De gemeente voert beleid op het terugdringen van scheefwonen, de mismatch tussen type woning en type huishouden.
9. De gemeente gaat leegstand actief achterhalen en aanpakken.
10. Bij het toewijzen van woningen verlenen we voorrang aan doelgroepen die anders niet goed aan bod komen.
11. We stimuleren en ondersteunen creatieve mogelijkheden om tot betaalbare woningen te komen, waaronder bouwen in eigen beheer projecten en (tijdelijke) herbesteding van bijv. schoollokalen.
12. In bestemmingsplannen wordt een duurzaamheids- en toegankelijkheidstoets opnemen.
13. Aan mantelzorgwoningen bieden we ruimte.
14. Speciale aandacht verdient de verantwoorde huisvesting van tijdelijk verblijvende buitenlandse werknemers. De gemeente stelt hiervoor de kaders en controleert de kwaliteit van de huisvesting.

15. De gemeente stimuleert herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing. Woningssplitsing en de ontwikkeling van Knooperven (eigen woning, gemeenschappelijk erf) behoren tot de mogelijkheden.
16. We anticiperen op kerkgebouwen die hun functie verliezen. Voor beeldbepalende vrijkomende kerkgebouwen zoeken we naar nieuwe functies.

2.2. Samen voor leefbare buurten en dorpen

Goed wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Het gaat ook om de woonomgeving, de buurt, het dorp. Een omgeving waar men zich veilig en thuis voelt, waar kinderen op straat kunnen spelen en waar mensen mét in plaats van naast elkaar leven. Een dergelijke buurt ontstaat als gemeente en bewoners er samen voor zorgen dat buurten er goed uit zien en vooral ook veilig zijn. Wanneer buurtbewoners trots zijn op hun buurt zijn zij ook bereid er in te investeren.

Leefbaarheid en verenigingsleven zijn sterk met elkaar verbonden. Wat zou de kracht zijn van onze dorpen en gemeente zonder die vele verenigingen die invulling geven aan sport, aan cultuur, aan ontmoeting en aan educatie? Een gemeenschapshuis is het kloppend hart van een dorp.

Verenigingen hebben er hun onderkomen, er vinden evenementen plaats en er is ruimte voor ontmoeting.

Voor de komende raadsperiode:

1. Samen met burgers, verenigingen, verhuurders en overige partners investeren in een veilige en veelzijdige openbare ruimte.
2. Voor speelvoorzieningen in de openbare ruimte is ruimte op centrale plaatsen. In ieder dorp een trapveldje.
3. We investeren samen met partners in de revitalisering van oudere wijken.
4. Openbaar groen is belangrijk, waar mogelijk betrekken we onze burgers en verenigingen bij het onderhouden van het groen.
5. We bieden ruimte aan nieuwe groene initiatieven als pluktuinen en dorpstuinen. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar woningbouwlocaties die we (nog) niet in kunnen vullen.
6. Horst centrum krijgt een verdere kwaliteitsimpuls.
7. In bestemmingsplannen nemen we een jeugdtoets op.
8. Het subsidiebeleid wordt herzien. We willen komen tot een efficiëntere en effectievere inzet van subsidies.
9. Samenwerking of fusies van verenigingen stimuleren we maar leggen we niet op.
10. We ondersteunen gemeenschapshuizen bij het sluitend houden of krijgen van hun exploitatie. Energiebesparing en multifunctioneel gebruik worden daarbij nadrukkelijk betrokken. Er is ruimte voor maatwerk.

2.3. Multifunctionele voorzieningen

Goede voorzieningen zijn belangrijk voor ieder dorp. Een basisschool, een plaats voor ontmoeting en voor sport zijn niet weg te denken voorzieningen. De kwaliteit van deze voorzieningen bepaalt mede de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Onze voorzieningen staan onder druk omdat de gemeente minder geld kan uitgeven maar ook gelet op de demografische ontwikkelingen. Ontgroening en vergrijzing zijn een feit. Bevolkingskrimp wordt dat ook. Slimme combinaties van functies in multifunctionele voorzieningen voor ontmoeting, leesbevordering, onderwijs, sport, vrije tijd, zorg en welzijn zorgen voor een veelzijdig en betaalbaar aanbod in de dorpen. In centrumdorp Horst vinden we daarnaast een aanbod aan centrale voorzieningen, waaronder het gemeentehuis, zwembad en bibliotheek.

Voor de komende raadsperiode:

1. Ook als een school iets kleiner is dan het wettelijk minimum moet deze niet direct worden opgeheven. Wij stimuleren slim samenwerken en het herbestemmen van delen van schoolgebouwen. Kwaliteit van het onderwijs staat daarbij steeds voorop.
2. Aan het accommodatiebeleid wordt verder invulling gegeven. Multifunctioneel gebruik van accommodaties en sportparken wordt gestimuleerd. De gemeente investeert alleen in multifunctionele accommodaties.
3. De energieprestatienorm van accommodaties wordt verbeterd waardoor de energielasten afnemen.

2.4. Ruimte om te ondernemen

Horst aan de Maas is van nature ondernemend. Ondernemerschap stimuleren we door ruimte te bieden en door verbindingen aan te jagen. Bedrijventerreinen worden optimaal benut en liggen er keurig bij. Nieuwe bedrijvigheid wordt zoveel mogelijk gefaciliteerd in het Klavertje 4 gebied. Horst aan de Maas werkt intensief samen in de Regio Venlo om de regio verder te versterken. We zijn trots op onze toeristische sector, op de publiekstrekkingen als Toverland en de grote parken maar ook op de vele kleinschalige toeristische ondernemingen. Horst aan de Maas is hoofdrolspeler in toeristisch Noord-Limburg.

Voor de komende raadsperiode:

1. Investeren in een (regionaal) goed ondernemersklimaat.
2. We stimuleren de regionale economie door te investeren in bijv. het innovatiecentrum. Aan dergelijke investeringen worden prestatie-indicatoren gekoppeld.
3. Bedrijfsverzamelgebouwen en tijdelijke werkplekken ondersteunen we. We hebben zicht op leegstand, ook van maatschappelijk vastgoed.
4. Winkels mogen open zijn op zondag. Het is niet meer aan de overheid om te bepalen of winkels op zondag open mogen zijn. Ondernemers kunnen dat prima zelf regelen.
5. We willen economische groei stimuleren, waarbij wij als uitgangspunt hanteren "niet meer, maar anders". Groei moet gezocht worden in kwaliteit, duurzaamheid en balans tussen werken, goed wonen en recreëren.
6. Kleine startende ondernemers in een "schone, stille sector" moeten de kans krijgen. Als het kan in de wijk of in een bedrijfsverzamelgebouw naar de schaal van het dorp.
7. Samen de vruchten plukken van de Floriade.
8. Toeristische promotie zodanig inrichten dat ook de kleinere toeristische ondernemingen in staat worden gesteld om hun onderneming laagdrempelig en betaalbaar te promoten. Gestreefd wordt naar een 100% dekkende toeristische kaart.
9. Duurzaam ondernemerschap, passend binnen de speerpunten van het initiatiefvoorstel duurzaamheid, stimuleren we.
10. Startende ondernemers en scharrel-ondernemers worden ondersteund.

2.5. Samen werken aan een vitaal buitengebied

In het buitengebied wordt gewerkt, gerecreëerd en in mindere mate gewoond. Landbouw neemt daarbij een belangrijke plaats in. Agrarische ondernemers zijn mede-beheerders van het landelijk gebied. De vastgestelde structuurvisie geeft een prima kader voor toekomstige ontwikkelingen. De structuurvisie vormt het toetsingskader voor bestemmingsplannen en andere ontwikkelingen. De visie geeft een goed beeld van waar, welke en in welke mate ontwikkelingen mogelijk zijn. Om de kwaliteit van ons buitengebied te beschermen moeten we soms ook nee durven zeggen tegen ontwikkelingen.

Aan grote, niet grondgebonden bedrijven, bieden we ruimte in concentratiegebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. In extensiveringsgebieden is geen plaats voor intensieve veehouderijen. Wij streven naar een vitale en duurzame landbouw en zetten in op behoud van het karakteristieke Noord-Limburgse landschap, dat toegankelijk is voor iedereen. We vinden het landelijke karakter van onze leef- en woonomgeving belangrijk. Voor onze leefbaarheid, maar ook als belangrijke toeristische peiler. De PvdA is daarom zuinig op onze schaarse ruimte maar is zich ook bewust van het belang van de (agrarische) economie. De economie is immers ook onze banenmotor voor nu en in de toekomst.

Voor de komende raadsperiode:

1. De in 2013 vastgestelde structuurvisie vormt het toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Om te kunnen toetsen zijn doorlopend kwantitatieve gegevens nodig.
2. De afwaartse beweging van glas buiten projectvestigingsgebieden wordt met kracht voortgezet.
3. Voor nieuwe intensieve veehouderijen is alleen ruimte in de LOG's Witveld en Krabbenborg.
4. We stellen grenzen aan schaalvergroting op ons platteland. Aan bedrijven op de schaal van het NGB en Klevar bieden we geen ruimte. We zijn kritisch op uitbreiding van intensieve veehouderijen.

5. Een kwalitatief hoogwaardige inpassing van bedrijfsgebouwen in het buitengebied – bestaand en nieuw – krijgt hoge prioriteit; een inpassing moet stand-alone zijn, d.w.z. dat de inpassing niet moet meeliften op het groen van aangrenzende percelen.
6. Er komt een goede en effectieve handhaving van de Bom+/kwaliteitsmenu-Limburg verplichtingen. Het wegnemen van dergelijke inpassingen zonder vergunning wordt in de APV verboden.
7. We beschermen de open en landelijke verbindingen tussen de dorpen. Dorpen mogen niet samensmelten.
8. Verrommeling pakken we aan en voorkomen we. Lelijke plekken in het buitengebied worden geïnventariseerd. Er komen een programma en een fonds om die plekken te verfraaien.
9. De invulling van Klavertje4, de landbouwontwikkelingsgebieden en de Maasbeveiliging (waaronder CVI en Oude Maasarm) toetsen we aan de gestelde kaders.
10. We komen tot beleid op snelwegpanorama's. De poorten voor de Regio Venlo moeten aantrekkelijk worden.
11. We zijn zuinig op ruimte, geen nieuwe bebouwing waar we bestaande bebouwing (anders) kunnen benutten.
12. De fietsinfrastructuur in het buitengebied wordt waar mogelijk versterkt. Dit kan onder meer worden bereikt door wegen in het buitengebied verkeersluw te maken.

2.6. Samen werken aan werk

Werk is belangrijk voor iedereen. Werk biedt niet alleen inkomen, het draagt ook bij aan eigenwaarde, sociale contacten en vermindert afhankelijkheid. Werk houdt mensen betrokken bij de samenleving en is een voorwaarde voor solidariteit en emancipatie. De PvdA zet zich in voor het scheppen en in stand houden van de werkgelegenheid. Eerlijke voorwaarden voor alle werknemers zijn voor ons vanzelfsprekend. Met een opgelopen werkloosheid is dat geen eenvoudige opgave. Vooral diegenen die toch al een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben lopen het risico om eerder hun werk kwijt te raken en hebben een geringer perspectief op nieuw werk. Om deze mensen aan de slag te helpen en te houden is maatwerk noodzakelijk. Wij willen juist nu zoveel mogelijk mensen aan het werk houden. En wanneer mensen toch hun baan kwijt raken, vinden wij het van groot belang dat mensen zo snel mogelijk aan een andere baan worden geholpen. In de tussentijd kunnen mensen die tijdelijk geen werk hebben rekenen op financiële bijstand.

Voor de komende raadsperiode:

1. Werkgeversdienstverlening biedt nieuwe kansen. Ondernemers en gemeente worden natuurlijke partners en werken samen aan werk. Win-win situaties worden optimaal benut.
2. De gemeente werkt intensief samen met UWV werkbedrijf en ontwikkelt een gezamenlijke aanpak om instroom vanuit de WW te beperken.
3. Mensen voor wie een uitkering tijdelijk noodzakelijk is kunnen rekenen op een correcte en tijdige afhandeling van de aanvraag.
4. We zetten het participatiebudget uit de Wet Werk en Bijstand optimaal in.
5. Waar mogelijk werkt de gemeente samen met ondernemers aan versterking van de regionale economie.

Hoofdstuk 3 Samen zorgen voor elkaar

De PvdA wil dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen in de samenleving. Omdat iedereen telt. Met de komst van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) hebben gemeenten al een rol gekregen om mensen daarbij te ondersteunen. Vanaf 2015 komen daar belangrijke taken bij op het gebied van begeleiding, jeugdzorg (daarmee samenhangend onderwijs) en werk.

Als het aan de PvdA ligt pakken we ook dat goed op, met oog voor ieders mogelijkheden, talenten en zorgvragen. Daarvoor is een goede basis gelegd. Al anderhalf jaar worden huidige taken toekomstgericht aangepakt. Middels methodische vraagverheldering en oplossingsgericht werken worden met burgers individuele arrangementen opgesteld. Daarbij gaan we uit van de eigen kracht van mensen en van onze dorpsgemeenschappen om elkaar te helpen en er voor elkaar te zijn. Daar geloven we in, omdat mensen er sterker van worden als ze regie hebben over hun eigen leven. De tevredenheid bij burgers over deze aanpak is groot. Burgers worden echt gehoord en goed gezien. Naast (medische) zorg en hulpmiddelen is welzijn een belangrijk ingrediënt van de oplossing. Anderen ontmoeten, nuttig zijn en je nuttig voelen, een bijdrage kunnen leveren binnen de eigen mogelijkheden bijvoorbeeld in vrijwilligerswerk. De gemeente is er als het nodig is met adequate dienstverlening en hulp. Niemand valt tussen wal en schip. De PvdA laat niemand in de kou staan.

Intramurale en (thuis)zorgvoorzieningen worden met belangrijke partners afgestemd. De zorgverzekeraar is net als de gemeente budgethouder. Daarnaast hechten we eraan de benodigde zorg en ondersteuning in te kopen bij bestaande organisaties die naar tevredenheid vele burgers van onze gemeente nu verzorgen en regionale werkgelegenheid bieden. We bieden ruimte aan nieuwe innovatieve, kleinschalige zorginitiatieven die aan de door ons te stellen kwaliteitseisen voldoen. Via gebiedsteams (wijkteams) met verschillende professionals wordt gewerkt aan een naadloze aansluiting van mantelzorg, vrijwillige zorg en professionele zorg. We stimuleren burgerinitiatieven die mogelijkheden voor ontmoeting, ontspanning en zorg in de diverse kernen. Daarmee wordt het mogelijk dat mensen naar wens zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen blijven wonen en meedoen.

Groeiende werkloosheid blijft ons de komende jaren ondanks een oplevende economie zeker nog parten spelen. Adequaat (regionaal) arbeidsmarktbeleid is van groot belang. Werk en eigen inkomen staan voor iedereen die kan, aan de basis om mee te kunnen doen in de samenleving. De lokale overheid voert regie om o.a. de eigen sociale dienst, het UWV, uitzendbureaus en het SW-bedrijf zo samen te laten werken dat alles in het werk gesteld wordt om mensen aan het werk te houden. Bij re-integratie wordt maatwerk geleverd en intensief samengewerkt met ondernemers, zodat als mensen hun baan verliezen ze zo snel mogelijk weer aan de slag kunnen en om kansen te creëren voor mensen die noodgedwongen al wat langer aan de kant staan. Werkervaring door stages en “scholing op de werkvloer” zijn voor ons uitgangspunt zodat voor werkzoekenden een duurzaam arbeidsperspectief ontstaat. Maatschappelijke activeringsbanen geven mensen met wat minder perspectief een kans om mee te doen door te werken, ervaring op te doen en zich nuttig te maken. Een integrale aanpak als deze biedt het beste perspectief voor elke werkzoekende, jong of ouder, met of zonder arbeidsbeperkingen.

3.1. Zorg voor mensen, eerlijk delen

Onze zorg gaat onder andere uit naar personen en gezinnen met een laag inkomen. De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor een vangnet voor degenen die sociaal en/of financieel in moeilijkheden zijn gekomen. Wij staan dan ook voor het doorontwikkelen en uitvoeren van een specifiek armoedebeleid, in het verlengde van wat de afgelopen jaren al is ontwikkeld. Dat betekent mensen op weg helpen naar betaald werk en gebruik van specifieke regelingen stimuleren en de positie van minima in algemene zin te versterken, ter voorkoming van de armoedeval.

Daarnaast zal er een gerichte uitvoering van bijdrageregelingen voor deelname aan sociaal culturele activiteiten (zoals de MAAT-bijdrage) moeten zijn, zodat ook gezinsleden naar keuze aan sport, verenigingsleven en sociale contacten kunnen deelnemen. We doen een beroep op sport- en cultuurfondsen (bijv. het Limburgs Jeugdsportfonds).

Voor de komende raadsperiode:

1. Uitvoering geven aan regionaal arbeidsmarktbeleid in combinatie met het versterkte eigen re-integratieteam en de lokale aanpak samen met ondernemers en onderwijs.
2. Daarmee zetten we in op het gelijkhouden van het aantal werkzoekenden, d.w.z. ondanks stijgende werkloosheid zorgen dat de instroom in enig jaar gelijk is aan de uitstroom naar werk.
3. In deze periode vormen we de NLW, onze sociale werkvoorziening, om tot een bedrijf dat ervoor zorgt dat iedereen die dat kan bij een externe werkgever onder begeleiding werkt en dat de beschutte werkplekken dichterbij huis in (speciale) bedrijven en gemeenschapshuizen gevonden zijn.
4. De gemeente geeft het goede voorbeeld in het bieden van werkmogelijkheden van mensen met een mindere kans op de arbeidsmarkt.
5. Het Maatschappelijk Activeringscentrum (MAC) heeft werkplekken met behoud van uitkering voor wie betaald werk er (nog) niet in zit. Het centrum ontwikkelt in de komende periode door tot een plek van betekenis voor (welzijns)diensten, zoals klussen, klein onderhoud, was- en strijkservice.
6. Wie kan werken moet werken. Wie een uitkering ontvangt, is actief aan de slag met re-integratie.
7. Er is één toegang voor ondersteuning bij het vinden van werk waar door vraagverheldering en efficiënte dienstverlening snel de weg naar werk opgepakt wordt.
8. Er is ruimhartig en eenvoudig beleid t.a.v. wettelijk toegestane kwijtscheldingen, zoals gemeentelijke belastingen en heffingen.
9. Er is actieve voorlichting over inkomensondersteuning, huurtoeslag en bijstand ter voorkoming van niet-gebruik.
10. De gemeente stimuleert en faciliteert onafhankelijke cliëntenparticipatie en advisering. Het integrale Participatieplatform (PPH) is daarvoor toegerust. De komende periode is van belang ook nieuwe doelgroepen van gemeentelijk beleid (o.a. jeugdzorg, wajong) goed vertegenwoordigd te krijgen. De gemeente ondersteunt desgewenst bij het vinden van vertegenwoordigers.
11. Er vindt controle en handhaving plaats m.b.t. gebruik van sociale voorzieningen, en misbruik wordt bestraft.
12. Op basis van continue klanttevredenheidsmeting worden beleid en uitvoering geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
13. Onderzoek wijst uit dat mensen met een minder inkomen nog steeds een slechtere gezondheid hebben. Wij pleiten dan ook voor gedegen preventief gezondheidsbeleid en uitvoering van preventieve acties en stimuleringsprogramma's gericht op het stimuleren van een gezonde leefstijl.

3.2. Iedereen kan meedoen

Een beperking of chronische ziekte zou niet langer een obstakel voor volwaardige deelname aan de samenleving moeten zijn. Daarvoor moeten (soms letterlijk) drempels worden geslecht. Is "Inclusief" beleid nodig, gewoon waar het kan en bijzonder waar het moet.

Voor de komende raadsperiode:

1. Integrale, stapsgewijze, uitvoering van Agenda 22, zorgen voor toegankelijkheid, altijd en overal.
2. We realiseren goede toegankelijkheid van publieke gebouwen en diensten en stimuleren hetzelfde voor de commerciële sector (bijv. horeca en winkels).
3. Bouwplannen (nieuw, verbouw en revitalisering) worden voor vergunningverlening ook getoetst aan toegankelijkheid. Particuliere (ver)bouwplannen worden hierop getoetst en middels voorlichting en advisering gestimuleerd tot aanpassingen.
4. De zelfstandigheid en zelfredzaamheid van mensen met een beperking wordt vaak mede mogelijk gemaakt door de toekenning van het persoonsgebonden budget. In Horst aan de Maas blijft inzet van dit maatwerk-instrument mogelijk.
5. Ingezet beleid voor mantelzorg en respijtzorg blijft van kracht en budgetten gereserveerd. Mantelzorg staat immers in onze veranderende samenleving vanwege mobiliteit en arbeidsparticipatie onder druk. Respijtzorg biedt ondersteuning aan mantelzorgers doordat de zorg tijdelijk wordt overgenomen.
6. Het project "Toerisme voor iedereen" wordt voortgezet.

3.3. Samen voor goede zorg, goed voor elkaar

In de afgelopen periode is de basis gelegd voor goede zorg voor ouderen en iedereen die een zorgvraag heeft. Drie punten zijn daarbij van belang. 1. Zelfredzaamheid is de basis. 2. Zorg en ondersteuning is dichtbij beschikbaar. 3. Vraagverheldering is het vertrekpunt voor zorg en ondersteuning. Ouderen leven langer en in goede gezondheid. In de eigen omgeving blijven wonen heeft de voorkeur, ook als daarbij ondersteuning nodig is. Goede en betaalbare zorg moet beschikbaar blijven, ook in de wetenschap dat de vergrijzing toeneemt en daarmee een te verwachten toenemende zorgvraag. Tegenover de meer centraal gevestigde specifieke (24-uurs) zorgvoorzieningen staat voor ons vooral de menselijke maat.

Voor de komende raadsperiode:

1. Het programmaplan "Goed voor elkaar" is de leidraad voor het behoud van goede zorg voor de mensen in Horst aan de Maas. Dat programma steunt op drie pijlers:
 - Zelfredzaamheid als basis. Mensen gaan in eerste instantie zelf of met hulp uit de eigen omgeving, op zoek naar oplossingen bij problemen of behoefte aan ondersteuning. Als dat niet lukt is er professionele ondersteuning. De gemeente staat voor mensen klaar bij die zoektocht. Niemand valt tussen wal en schip.
 - Zorg en ondersteuning is dichtbij en laagdrempelig te vinden. Er is gebiedsgericht, een goed en toegankelijk netwerk van organisaties, vrijwilligers en professionals waar inwoners terecht kunnen voor raad en/of daad. Zorg, zeker ook voor de meest kwetsbaren, is zo goed geregeld. Naast individuele hulpmogelijkheden zijn in toenemende mate collectieve diensten beschikbaar waar mensen zonder "intake" of indicatie gebruik van kunnen maken (o.a. ontmoeting, samen eten, hulp bij formulieren, hulp bij huishouden of klusjes om het huis).
 - Vraagverheldering in een gesprek bij mensen thuis is het vertrekpunt voor het vaststellen van de werkelijke problemen en om samen te bespreken wat nodig is om de inwoner verder te helpen. Daarbij wordt nadrukkelijk uitgegaan van de eigen kracht van mensen.
2. De gemeente zet gerichte stappen om zelfstandig wonen voor ouderen en mensen met een beperking beter mogelijk te maken, dat zijn o.a. stimuleringsmaatregelen voor het toegankelijk maken van de eigen woning, afspraken over ouderenhuisvesting met de woningcorporaties, gebouwelijke mogelijkheden voor wonen met zorg.
3. De gemeente organiseert (regionaal) een onafhankelijke instantie ter behandeling van klachten over zorgaanbieders.
4. Door middel van o.a. de SamenWijzer gesprekken met 75-jarigen in onze gemeente en de koppeling met de aandacht van huisartsen voor kwetsbare ouderen in hun praktijk kan informatie beschikbaar komen over bijv. dreigende eenzaamheid van ouderen. De gemeente haalt actief deze informatie op en zorgt indien nodig voor maatregelen en/of voorzieningen in haar lokaal sociaal beleid.
5. We vinden het van groot belang dat ook ouderen kunnen blijven bewegen. Het draagt bij aan een goede gezondheid en het leggen van sociale contacten met leeftijdgenoten.
6. Het bovenstaande beleid richt zich vooral op het wegnemen van belemmeringen voor mensen met een beperking. Echter, de nieuwe oudere generatie kenmerkt zich vooral ook als minder (financieel) afhankelijk, mondiger, vitaler met daarnaast de beschikbaarheid over meer vrije tijd, meer kennis en vaardigheden etc. Binnen deze groep ouderen liggen ook kansen voor meer sociale participatie, niet beredeneerd vanuit de beperking maar vanuit de mogelijkheden. Ook hier is meedoen aan de orde. Het scheppen van goede randvoorwaarden, het stimuleren en waarderen van vernieuwende initiatieven kan bijdragen aan het bevorderen van het zelfregisserend vermogen van de individuele burger en de samenleving, ook dát is de maatschappelijke ondersteuning.
7. We houden de sociale kaart actueel.

3.4. Ruimte voor kinderen en jongeren

Kinderen en jeugdigen moeten een onbekommerde jeugd kunnen hebben, zowel thuis als op school. Na de schoolperiode moet er perspectief zijn in de vorm van mogelijkheden voor werk of leerwerktrajecten. Ouders, school, gemeente en jeugdhulpverlening moeten alert zijn op problemen en deze waar mogelijk voorkomen.

Voor de komende raadsperiode:

1. Jonge kinderen die dat nodig hebben, kunnen gebruikmaken van voorschoolse activiteiten met aandacht voor taalontwikkeling en sociale vaardigheden. Mede hiertoe wordt de samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzalen, basisonderwijs en schoolbibliotheek verder gestimuleerd in zogenaamde kindcentra.
2. Het primair onderwijs kent als belangrijkste uitgangspunten de kwaliteit van het onderwijs en stelt het kind centraal.
3. Een laagdrempelige jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus) biedt de beste mogelijkheden voor vroegsignalering van eventuele problemen voor ouders en kind.
4. Elke basisschool en school voor voortgezet onderwijs heeft eenvoudig toegang tot een gezinscoach die gesignaleerde problemen bespreekbaar maakt en indien nodig hulp in gang zet, vanuit de gedachte: 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur.
5. De adequate samenwerking in "centrum voor jeugd en gezin" blijft van kracht als virtuele laagdrempelige vraagbaak voor ouders, kinderen, maar ook hulpverleners en leerkrachten.
6. Jongeren ontwikkelen zich en hebben daartoe de ruimte nodig. Van kleuter tot tiener moeten we zorgdragen voor een kind- en jongerenvriendelijke openbare ruimte. Omdat dit zeker niet vanzelfsprekend blijkt te zijn wordt in bestemmings- en inrichtingsplannen dan ook een "jeugdtoets" opgenomen.
7. Jongeren moeten mogelijkheden geboden worden voor het beleven van eigen pop- en jeugdcultuur, desgewenst naast de reguliere mogelijkheden in verenigingsverband voor sport, muziek en cultuur. Er zijn mogelijkheden voor ondersteuning van lokale jeugdactiviteiten, bijvoorbeeld soezen, met mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven als de "oude" niet meer werken.
8. We maken samen met jongeren en hun ouders werk van het "Ketenkeurmerk", een veiligheidscertificaat met gedragsregels voor jongerenketen op particulier terrein. Hierbij gaat de komende jaren de aandacht vooral uit naar de wettelijke leeftijdsverhoging voor alcoholgebruik (van 16 naar 18 jaar).
9. Het sportbeleid biedt een basis voor voorkoming van gebrek aan beweging, extra aandacht is nodig voor bevordering van een gezonde leefstijl bij jongeren ter voorkoming van bovenmatig alcoholgebruik, drugsgebruik, discriminatie en pestgedrag
10. De gemeente moet draagvlak voor jeugdbeleid creëren door bij de jeugdigen zelf te rade te gaan en goed te luisteren, middelen daartoe zijn de lokale jongerenwebsite Dreksbak, jeugdige leden van het burgerpanel en de jaarlijkse Wegwijsdag.
11. Binnen het gemeentelijk subsidiebeleid is speciale aandacht voor jeugd en jongeren.
12. Via o.a. de MAAT-bijdrage maken we het ook voor kinderen uit (minima) gezinnen (financieel) sport, muziek en cultuur mogelijk.
13. Jeugd- en jongerenparticipatie is belangrijk voor het voortbestaan van verenigingen en daarmee van de leefbaarheid in de dorpen.

Hoofdstuk 4 Onze brillen en financiën

4.1. Kijk op de samenleving en rol van de overheid

Sinds de start van de nieuwe gemeente Horst aan de Maas hebben we te maken gehad met financiële tegenwind. De afgelopen jaren is er fors gesneden in de begroting van de gemeente. Dat is noodzakelijk omdat de gemeente minder inkomsten heeft. De bijdrage van het Rijk (gemeentefonds) is fors verminderd. Maar ook inkomsten uit bouwgrond en bouwleges staan onder druk. Snijden in de begroting hebben we gelukkig de afgelopen jaren niet gedaan met de botte bijl of de kaasschaaf. We hebben vroegtijdig geanticipeerd op financieel andere tijden door ons de vraag te stellen wat voor gemeente we willen zijn. Wat is de rol van de gemeente in een veranderende samenleving? Door de gemeenteraad zijn de volgende “brillen” vastgesteld:

Civil Society: zelfredzaamheid en participatie van de maatschappij moet bevorderd worden. De rol van de overheid is vooral faciliterend. Dit betekent ook het vroegtijdig betrekken van burgers en bedrijven en hen laten meedenken en meebeslissen.

Vertrouwen en verantwoordelijkheid: vertrouwen leidt tot minder controles en verantwoordelijkheidsverplichtingen en efficiënter en effectiever werken. Hierbij horen ook eenduidige en strenge sancties als het vertrouwen beschaamd wordt.

Differentiatie en maatwerk: we moeten ons de vraag stellen of we in de toekomst alleen die taken uitvoeren die echt een probleem oplossen en enkel die voorzieningen aanbieden die in een bewezen behoefte voorzien. Maatwerk betekent ook dat verschillende voorzieningen om een verschillende schaal vragen. Het uitgangspunt is kwaliteit boven kwantiteit.

Kennisdelen en samenwerken: zaken die andere partijen beter kunnen doen, laat de gemeente over aan anderen. Hierbij hoort ook het maximaal benutten van de eigen kernkwaliteiten en deze in te zetten voor anderen.

De afgelopen jaren hebben deze brillen ons geholpen bij keuzes voor hervormingen en ombuigingen. De PvdA ziet noodzakelijke bezuinigingen ook als een kans om zaken anders en beter op te pakken. Producten en diensten van de gemeente zodanig inrichten dat ze passen bij deze tijd. Ook de komende jaren zullen wij vraagstukken beoordelen door te kijken door deze brillen.

4.2. Hoe staan we er nu voor?

Horst aan de Maas heeft de afgelopen jaren goed geanticipeerd op de nieuwe (financiële) werkelijkheid. De effecten van de decentralisaties zijn reeds ingecalculiseerd. De organisatie is afgeslankt. Door tijdig bij te sturen is de meerjarenraming sluitend. Een winstwaarschuwing blijft echter op z'n plaats. De begroting van de gemeente kent een aantal onzekerheden. Zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant. Van een aantal ombuigingen is het onzeker of de geraamde besparingen (volledig) kunnen worden ingeboekt. Indien nodig zullen we bij moeten sturen. Onze reservepositie is, mede als gevolg van de verkoop van de Essent aandelen, solide.

4.3. Onze keuzes

Vooraf doorgaan op de ingeslagen weg van hervormingen waarbij we met minder geld of door het anders inzetten van geld meer proberen te doen. Middelen zijn schaars. De begroting staat ook de komende jaren onder druk. Dat vraagt om een behoedzaam financieel beleid. Onze uitgangspunten daarbij zijn:

1. Eerlijk delen blijft ons uitgangspunt als het om de verdeling van de lasten gaat.
2. Verdere bezuinigingen op de organisatie volgen wij zeer kritisch. De organisatie mag niet door een ondergrens zakken waardoor de kwaliteit en kwantiteit van onze dienstverlening onder druk komt te staan.

